

ЈУ ЗАВОД ЗА СОЦИЈАЛНИ ДЕЈНОСТИ – СКОПЈЕ

***„Извештај за примена на
Заколот за правда за децата
од страна на центрите за социјална работа
во Република Македонија,
(јануари - декември 2017 година)***

Скопје, јануари 2018 година

ЈУ Завод за социјални дејности-Скопје согласно законските надлежности врши следење на социјалните ризици поврзани со Законот за правда за децата, односно децата во ризик и децата во судир со законот, како и негова имплементација во системот на социјална заштита и примената на мерките на помош и заштита на оваа категорија корисници.

Предмет на овој извештај е согледување на состојбата на оваа категорија корисници во сите 30 центри за социјална работа во Р.Македонија и анализа на преземените активности и дадените услуги на овие деца и нивните семејства во периодот од месец **јануари** до месец **декември 2017 година**.

Овој извештај е направен врз основа на согледување на следниве индикатори:

- **добиени известувања и акти по кои постапува ЦСР** (од МВР, училиште, родители, НВО, оштетен и др, како и акти од ЈО и СУД.);
- **вид на корисник** (дете во ризик; дете во ризик до 14 год.; дете во ризик во ризик од 14 до 18 год.; дете во судир со законот од 14 до 16 год.; дете во судир со законот над 16 год. и помладо полнолетно лице - кое наполнило 18 год., а не наполнило 21 год.);
- **добиени решенија за изречени санкции од СУД по кои постапува ЦСР;**
- **применети форми на заштита од страна на ЦСР кон оваа категорија корисници.**

Во периодот јануари - декември 2017 година добиени се вкупно **2930 известувања и акти** по кои постапувале центрите за социјална работа и тоа:

Табела бр. 1

Добиени акти (известувања од училиште, родители, МВР и сл.+ЈО и СУД.)	Добиени во јануари - декември 2017 год.
Дете во ризик	490
Дете во ризик до 14 години	315
Дете во ризик од 14-18год.	822
Дете во судир со законот од 14-16год.	364
Дете во судир со законот над 16 год.	828
Пomlaдо полнолетно лице (кое наполнило 18 год., а не наполнило 21 год.)	111
Вкупно:	2930

Во центрите за социјална работа во периодот јануари - декември 2017 год. била спроведена стручна работа спрема вкупно **8149 деца**, од кои **2138 ново евидентирани**.

Според категоријата и возраста на децата состојбата е следна :

Табела бр. 2

Спроведена стручна работа спрема деца во ЦСР според категорија и возраст	Евидентирани деца и малолетници во претходните години, а со кои се работи во јануари - декември 2017 год.	Ново евидентирани деца во ЦСР за прв пат во јануари - декември 2017 год.	Вкупно
Дете во ризик	687	327	1014
Дете во ризик до 14 години	626	253	879
Дете во ризик од 14-18год.	1473	605	2078
Дете во судир со законот од 14-16год.	1276	259	1535
Дете во судир со законот над 16 год.	1725	640	2365
Помладо полнолетно лице (кое наполнило 18 год., а не наполнило 21 год.)	224	54	278
Вкупно:	6011	2138	8149

Во назнаениот период, од вкупниот број (1014) евидентирани деца во ризик, **59** се „**деца на улица**“ од кои:

- **14** деца се евидентирани во **2016**, но нивниот третман и заштита во центрите за социјална заштита продолжил и во 2017 година;
- **45** деца се **ново евидентирани** во 2017 година во оваа категорија на коеисници:

Од вкупниот број (1014) евидентирани деца во ризик, **55** се „**деца жртви на сексуална злоупотреба**“ од кои:

- **14** деца се евидентирани во **2016**, но нивниот третман и заштита во центрите за социјална заштита продолжил и во 2017 година;
- **41** дете се **ново евидентирани** во 2017 година во оваа категорија на корисници.

За децата кои се јавуваат како сторители на кривични дела и прекршоци, реакцијата на судскиот систем преку изречени санкции, може да се согледа низ следниве податоци:

Табела бр.3

Добиени решенија со изречени санкции од Судот кои се реализираат во ЦСР	Решенија со изречени санкции во претходните години, но сеуште се спроведуваат во јануари - декември 2017 год.	Решенија со изречени санкции по првпат во јануари - декември 2017 год.	Вкупно
Укор	1338	547	1885
Центар за млади	0	0	0
Засилен надзор од страна на родители	1250	196	1446
Засилен надзор од страна на родители под контрола на социјален орган	139	18	157
Засилен надзор од страна на Центарот за социјална работа	832	130	962
Алтернативна Мерка	0	0	0
Глоба	0	3	3

Законот за правда за децата упатува на примена на мерки за помош и заштита кои ги нуди како можни решенија при состојба на ризик на детето и неговото семејство, обезбедуваат состојбата на ризик да не се продлабочи,

притоа овозможуваат превенција на детското престапништво и намалување на рецидивизмот.

Согласно Правилникот за формата и содржината и начинот на водење на Регистарот за примена на мерки на помош и заштита на деца и малолетници во ризик (Сл.весник бр.136 од 30.10.2008 година) во центрите за социјална работа во периодот јануари-декември 2017 година применети се вкупно **9825 мерки**, спрема **9360 деца** и тоа најмногу оние кои се поврзни со Законот за социјална заштита односно примена на вонинституционална заштита, теренска работа, дневно и привремено згрижување, обезбедување на лична документација и остварување на парична помош. Видлива е примена на Законот за семејство и Законот за малолетничка правда.

Најмалку се применуваат мерките на помош и заштита поврзани со Законот за основно и средно образование, како и со Законот за здравство, што говори за недоволна, односно слаба соработка или недостаток од ресурси во овие сектори.

Табела бр.4

<p>Форми на заштита согласно Правилникот за формата и содржината и начинот на водење на Регистарот за примена на мерки на помош и заштита на деца и малолетници во ризик ново евидентирани и евидентирани во претходите години</p>	<p>Број на мерки за помош и заштита преземени спрема деца, малолетници и нивните семејства во јули - декември 2017 година</p>
<p>I. ЗАКОН ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА</p> <p>1. Вонинституционална заштита</p> <ul style="list-style-type: none"> • Социјална превенција (шифра 1101) • Прва социјална услуга на корисници на социјална заштита (шифра 1201) • Помош на поединец (шифра 1202) • Помош на семејство (шифра 1203) • Обезбедување на нужно сместување на дете и малолетник во ризик (шифра 2001) • Обезбедување соодветна здравствена заштита (шифра 2002) 	<p>148 мерки, спрема 137 деца</p> <p>1902 мерки, спрема 1738 деца</p> <p>2135 мерки, спрема 2141 деца</p> <p>1163 мерки, спрема 1105 деца</p> <p>4 мерки, спрема 4 деца</p> <p>1 мерка, спрема 1 дете</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Обезбедување на соодветна психо-социјална интервенција и третман (шифра 2003) 	497 мерки, спрема 459 деца
<ul style="list-style-type: none"> • Упатување во соодветно советувашиште (шифра 2004) 	36 мерки, спрема 36 деца
<ul style="list-style-type: none"> • Помош за продолжување на редовното или вонредното школување (шифра 2005) 	75 мерки, спрема 75 деца
<ul style="list-style-type: none"> • Известување до органот за прогон (шифра 2006) 	58 мерки, спрема 58 деца
<ul style="list-style-type: none"> • Давање секаков вид на правна помош и застапување (шифра 2007) 	2 мерка, спрема 2 дете
<ul style="list-style-type: none"> • Преземање на др. мерки за кои се оценило дека се неопходни за решавање на проблемот (шифра 2009) 	30 мерки, спрема 28 деца
<ul style="list-style-type: none"> • Помош за довршување на стручно оспособување (шифра 3906) 	3 мерки, спрема 3 деца
2. Теренска работа	
<ul style="list-style-type: none"> • Увид во домот (шифра 4001) 	1466 мерки, спрема 1354 деца
<ul style="list-style-type: none"> • Интервенција во училиштето (шифра 4003) 	284 мерки, спрема 286 деца
<ul style="list-style-type: none"> • Интервенции во здравството (шифра 4004) 	93 мерки, спрема 68 деца
<ul style="list-style-type: none"> • Помош за продолжување на редовното или вонредното школување (шифра 4005) 	3 мерки, спрема 3 деца
<ul style="list-style-type: none"> • Соработка со НВО (шифра 4201) 	13 мерки, спрема 14 деца
<ul style="list-style-type: none"> • Други облици на помош и заштита (шифра 3908) 	45 мерки, спрема 44 дете
3. Обезбедување на лична документација	

<ul style="list-style-type: none"> • Лична карта (шифра 4101) • Извод од матична книга на родени (шифра 4102) • Здравствена легитимација (шифра 4105) • Државјанство (шифра 4106) • Други потребни документи (шифра 4109) <p>4. Дневно и привремено згрижување како помош на поединец и семејство, упатување во:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дневен центар за улични деца – деца на улица (шифра 1302) <p>5. Институционална заштита</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мал групен дом (шифра 1414) <p>6. Сместување во установа за социјална заштита</p> <ul style="list-style-type: none"> • ЈУ за заштита и рехабилитација Бања Банско - Струмица (шифра 1408) <p>7. Други упатувања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Упатување во интернат (шифра 1503) <p>8. Право на социјална помош</p> <ul style="list-style-type: none"> • Еднократна парична помош (шифра 1606) • Помош во натура (шифра 1607) 	<p>4 мерки, спрема 4 деца</p> <p>4 мерки, спрема 4 деца</p> <p>5 мерки, спрема 5 деца</p> <p>2 мерки, спрема 2 деца</p> <p>27 мерки, спрема 27 деца</p> <p>5 мерки, спрема 5 деца</p> <p>4 мерки, спрема 4 деца</p> <p>1 мерка, спрема 1 дете</p> <p>3 мерки, спрема 3 деца</p> <p>14 мерки, спрема 14 деца</p> <p>6 мерки, спрема 6 деца</p>
<p>II. ЗАКОН ЗА СЕМЕЈСТВО</p> <p>1. Склучување на брак</p> <ul style="list-style-type: none"> • Давање на стручна помош во постапка за склучување на брак 	

<p>на малолетно лице со наполнети 16 години возраст (шифра 1701)</p>	<p>4 мерки, спрема 4 деца</p>
<p>2. Надзор над вршењето на родителско право</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Надзор над вршење на родителското право (преземање посебни мерки заради заштита на личноста, правата и интересите на детето (шифра 1903) 	<p>28 мерки, спрема 28 деца</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ги предупредува родителите на недостатоците во воспитанието и развојот на детето (шифра 1904) 	<p>64 мерки, спрема 64 деца</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Вршење постојан надзор над вршењето на родителското право во поглед на сите деца или само во поглед на некое од нив (шифра 1908) 	<p>123 мерки, спрема 151 деца</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Донесување на решение за одземање на едниот и доверување на другиот родител, на(шифра 1909) 	<p>1 мерка, спрема 1 дете</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Поведена постапка за одземање на родителското право (шифра 1913) 	<p>1 мерка, спрема 1 дете</p>
<p>3. Старателство</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Старателство над малолетни лица, дете без родителска грижа (шифра 2206) 	<p>2 мерки, спрема 2 деца</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Поведена постапка за ставање под старателство (шифра 2201) 	<p>2 мерки, спрема 2 деца</p>
<p>4. Нарушени односи и насилство во бракот и семејството</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Изречена забрана на еден од родителите да малтерира, вознемирува, телефонира,.... (шифра 2011) 	<p>1 мерка, спрема 1 дете</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Поднесено барање за изречување на привремена мерка за заштита од семејно насилство до судот за малолетници.....(шифра 2020) 	<p>1 мерка, спрема 1 дете</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Поднесен предлог до надлежниот суд за укинување на предлошената мерка и пред истекот на рокот(шифра 2122) <p>5. Старателство</p> <ul style="list-style-type: none"> • Старателство над малолетни лица , дете без родителска грижа (шифра 2206) • Поведена постапка за ставање под старателство (шифра 2201) 	<p>2 мерки, спрема 2 деца</p> <p>1 мерка, спрема 1 дете</p> <p>8 мерки, спрема 8 деца</p>
<p>III. ЗАКОН ЗА МАЛОЛЕТНИЧКА ПРАВДА</p> <p>1. Постапување со дете и малолетник во ризик</p> <ul style="list-style-type: none"> • Покрената постапка од доверлив карактер (шифра 2603) • Реализирана постапка за посредување и порамнување (шифра 3201) • Известување до надлежниот судија за малолетници дека семејството или старателот не ја спроведува програмата на центарот (шифра 2604) 	<p>1357 мерки, спрема 1290 деца</p> <p>50 мерки, спрема 50 деца</p> <p>131 мерки, спрема 131 деца</p>